

בנק ישראל • חטיבת המחקר



סקר החברות והעסקים

הרביע הרביעי של 2009

ירושלים, שבת התשי"ע, ינואר 2010

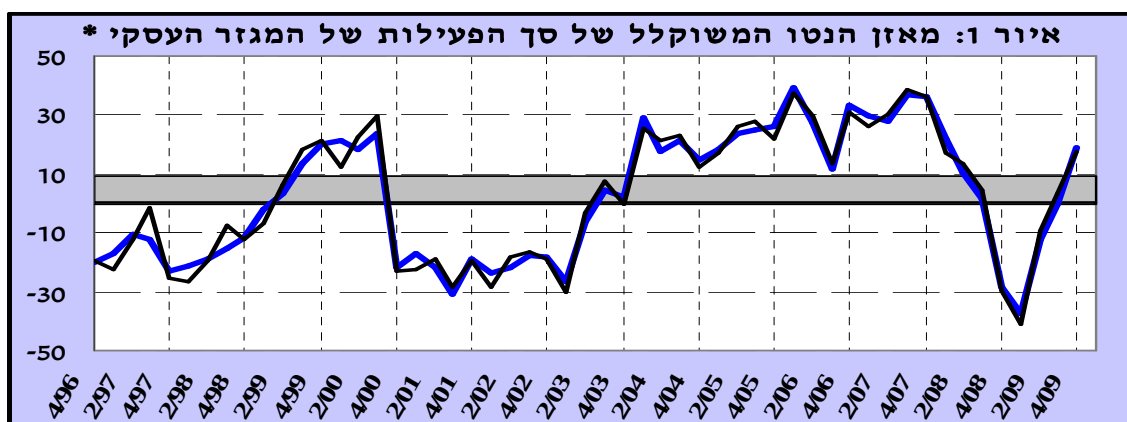
כתובתנו באינטרנט: www.bankisrael.org.il



סקר החברות והעסקים לרביע הרביעי של 2009 - ממצאים עיקריים

מדיווחי החברות והעסקים עולה כי ברביע הרביעי של שנת 2009 נרשמה עליה משמעותית של הפעילות העסקית במשק בהמשך לעליה קלה בה ברביע הקודם ולאחר התכווצותה החל מהרביע הרביעי של 2008 כחלק מהשלכות המשבר העולמי. התאוששות זו, שהשתקפה בירידה חדה של ההסתברות להאטה ובעלייה מובהקת של מאזן הנטו המשוקלל של המגזר העסקי, התבססה הן על גידול במכירות לחו"ל והן על עליה במכירות המקומיות. מגמה חיובית זו בפעילות המגזר העסקי משקפת גידול הפעילות במרבית הענפים בסקטור העסקי. מנגד בענפי בבתי המלון לא נרשמו עליות בפעילות. נראה כי גם בשוק העבודה חלה תפנית חיובית בפעילות אך עדיין לא נרשמה בו עלייה במספר העובדים אלא רק התמתנות בירידות שאפיינו אותו ברביעים קודמים.

מאזן הנטו **בתעשייה** גדל הודות לעלייה במכירות ליצוא ולשוק המקומי. מתשובות החברות באשר להזמנות לרביע הבא עולה כי גידולן ימשיך להישען על עליה בהזמנות ליצוא, אך גם לשוק המקומי; **במסחר** עלה היקף הפעילות והציפיות של החברות הן אף לעלייה מואצת במכירות ברביע הבא; **בשירותים העסקיים** דיווחו החברות על עליה בפעילות, לאחר יציבות ברביע הקודם וירידה משמעותית של הפעילות החל מהרביע האחרון של 2008. העלייה משתקפת הן במכירות שירותיים לישראלים, והן במכירות בחו"ל. לפי ההזמנות בענף עליות אלו בביקושים המקומיים ומחו"ל ימשכו גם ברביע הבא; **בבתי המלון** נרשמה ירידה מתונה בפעילות ביחס לרביע המקביל אשתקד, עקב ירידה במספר הלינות של תיירים מחו"ל לצד עלייה בהיקף לינות ישראלים. הצפיות בענף ממשיכות להיות פסימיות; **בתחבורה והתקשורת** נרשמה עליה בפעילות, לאחר עליה מתונה ברביע השלישי של השנה, וירידות חדות שלו ברביעים הקודמים. במכירת השירותים לישראלים נרשמה עליה בפעילות, ובמכירות לזרים נרשמה יציבות לאחר הירידות ברביעים הקודמים; הפעילות בענף **הבנייה** נרשמה התאוששות, וגם הצפיות לרביע הבא הן חיוביות. ממוצע **הציפיות לאינפלציה** ל-12 החודשים הבאים ירד אך במעט אל מתחת לגבול העליון של תחום יציבות המחירים ועומד על 3.0 אחוזים לעומת 3.2 אחוזים בסקר הקודם. החברות צופות, **ששער החליפין** בעוד 12 חודשים יהיה 4 שקלים לדולר, בדומה לרמה שנצפתה בסקר הקודם.



* מאזן הנטו הוא ההפרש בין שיעור החברות והעסקים שדיווח על גידול לבין שיעורן של אלה שדיווחו על ירידה. הקו העבה מתווה את הנתונים מנוכי העונתיות, הדק - את המקוריים.

1. מאזן הנטו הכולל חושב על פי מאזן הנטו מנוכה העונתיות של כל ענף, כשנלקח בחשבון משקל הענף בתוצר העיסוקי.
2. כשמאזן הנטו מעל לרצועה המוצללת המשק נוטה לגאות, מתחתיה למיתון, בתוך ההצללה - אין מסקנה מובהקת. ראה הסבר מפורט בעמוד 20 בנספח.

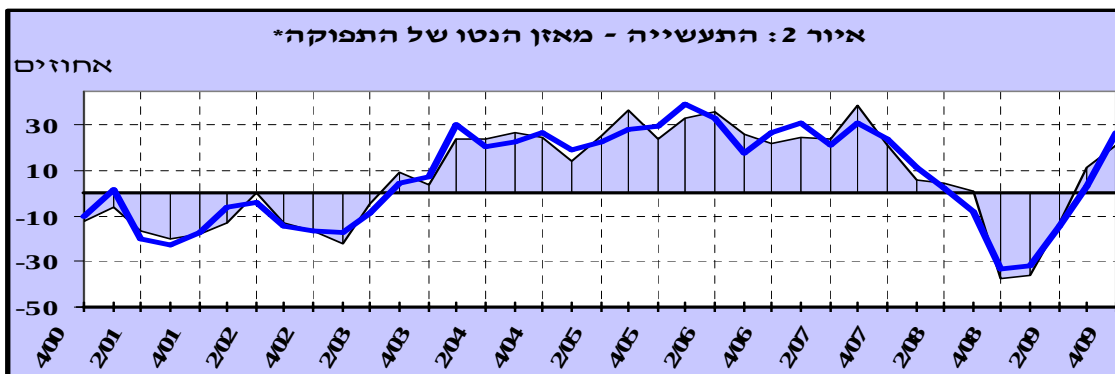
1. התפתחויות ברמה המשקית (מאקרו):

מניתוח דיווחי כל החברות והעסקים המשתתפים בסקר, תוך שקלול מאזני הנטו של כל ענף על פי משקלו בתוצר, עולה כי ברביע הרביעי של שנת 2009 נרשמה עליה מובהקת בפעילות הכלכלית במשק, בהמשך לעליה הקלה ברביע הקודם (איור 1). המגמה החיובית בפעילות המגזר העסקי משקפת במיוחד את גידול הפעילות בענפי השירותיים העסקיים והתעשייה ברביע הרביעי. על פי סקר החברות התרחבות התעשייה התבססה במיוחד על גידול היצוא ובענפי השירותיים על המכירות המקומיות. גם בענף המסחר והתחבורה ותקשורת ניכרים סימני התאוששות המבטאת בעיקר את התאוששות הפעילות המקומית. רמת הפעילות בענף הבנייה נותרה ללא שינוי מובהק ברביע הרביעי, ופעילות בתי המלון ירדה בשיעור חד, זאת לעומת הרביע המקביל אשתקד.

התפתחות המדד המוביל לפעילות המגזר העסקי מבטאת את המשך התאוששות בפעילות, זה הרביע השני ברציפות וההסתברות להתמתנות הפעילות נמוכה מאוד. המדד המוביל בענף התחבורה והתקשורת חריג על רקע האופטימיות ביתר הענפים, והוא הענף היחיד שבו צופות החברות התמתנות של הפעילות ברביע הבא.

2. התפתחויות ברמה הענפית:

מדיווחיהן של חברות התעשייה עולה כי ברביע הרביעי של שנת 2009 נמשך הגידול בפעילות הענף אף ביותר מהציפיות שנרשמו בו ברביע הקודם (לוח 3 ואיור 2). התאוששות הפעילות נבעה הן מגידול במכירות לחו"ל והן מגידול במכירות המקומיות. תשובות החברות באשר לחומרת המגבלות שתוכננה לרביע הנוכחי תומכת בתמונת התאוששות בתעשייה- ירידה בחומרת מגבלת היקף ההזמנות מחו"ל ומהארץ. שיעור הניצול של המכונות והציוד ממשיך לעלות ומאזן הנטו של מספר העובדים מצביע גם הרביע על התמתנות הירידות. במאזני הנטו של תשובות החברות באשר לפעילות ברביע הבא בולטת העלייה בהזמנות ליצוא, אך גם יש עליה בהזמנות לשוק המקומי.

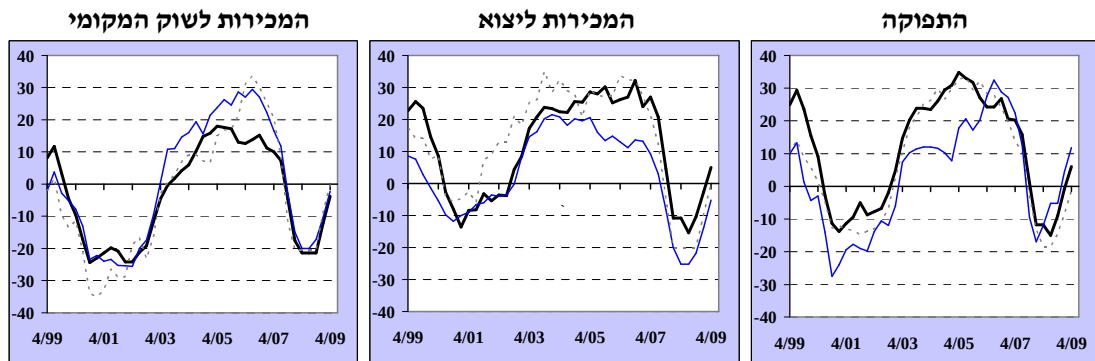


ממיון חברות התעשייה על פי החדשנות שלהן- מסורתיות, מעורבות ומתקדמות, עולה כי התרחבות התפוקה הקיפה בעיקר חברות מתקדמות ובמידה פחותה חברות מסורתיות (לוח 1.1 ואיור 3). ניתוח ענפי המשנה בתעשייה מלמד כי בלטו במיוחד בעליית פעילותן ברביע הרביעי, ובכלל זה גם ביצוא, חברות מענפי האלקטרוניקה, כימיקלים והנייר והדפוס. מנגד בענפי מתכת ומכונות כרייה וחציבה נרשמו הרביע ירידות בולטות בפעילותן (לוח 1.5). באשר לפעילות ברביע הבא ממשיכה להתקבל תמונה מעורבת: בענפי החשמל, האלקטרוניקה, נייר והדפוס ימשכו העליות ביצוא ובשאר הענפים לא תהיה עלייה בהזמנות ליצוא. בהזמנות לשוק המקומי במרבית הענפים תרשם עליה בפעילות למעט ענפי הכרייה וחציבה. החברות המתקדמות והמסורתיות מדווחות על עלייה בהזמנות ליצוא ולשוק המקומי ואילו החברות המעורבות מדווחות על ירידה בסעיפי הזמנות אלו.

ממיון חברות התעשייה על פי **גודלן** (מספר המועסקים בהן) מתברר כי התרחבות הפעילות בכלל וביצוא בפרט התבססה על גידול הפעילות של החברות הגדולות. ההזמנות לרביע הבא עליהן מדווחות החברות הגדולות אופטימיות בעיקר באשר ליצוא. לעומתן, גידול הפעילות ביתר החברות ובמיוחד בחברות הקטנות לא היה מובהק וגם הציפיות לרביע הבא ממותנות בחברות אלו הן באשר לשוק המקומי והן באשר ליצוא.

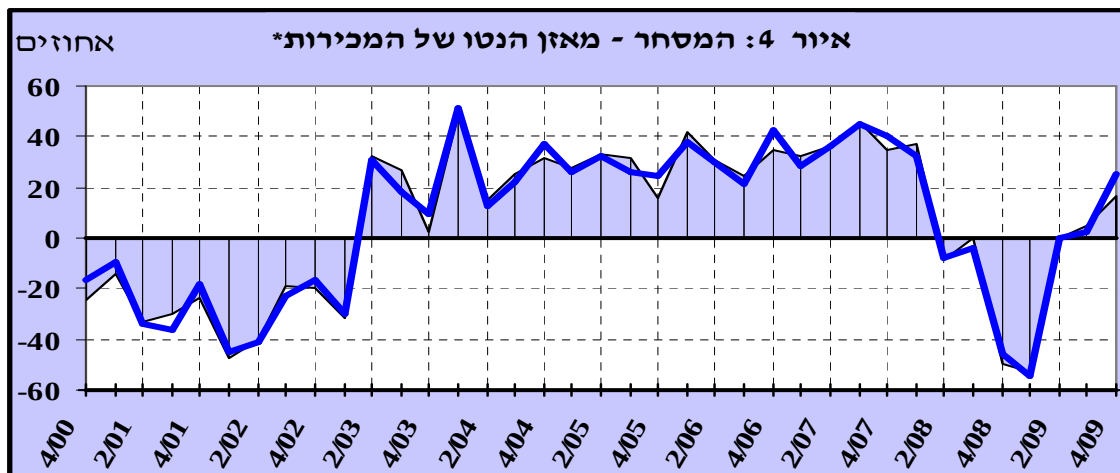
סימן נוסף להאצה בפעילות ניתן למצוא באחוז החברות שענו כי חלה עלייה משמעותית – 9 אחוזים. אחוז זה תואם את האחוזים שדווחו באירועי צמיחה משמעותיים במשק שהתרחשו בעבר.¹

איור 3: מאזני הנטו של חברות התעשייה, ממויינות על פי ההון האנושי והחדשנות



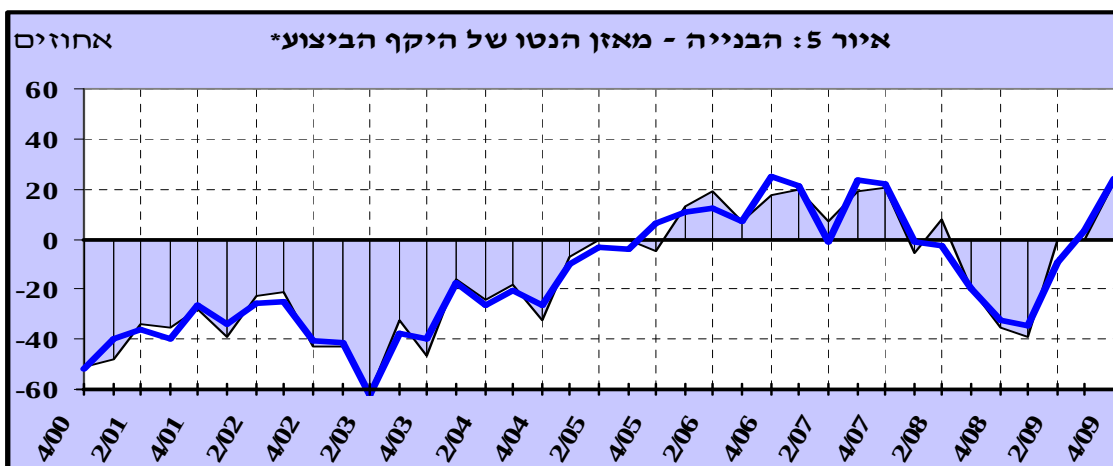
הקו העבה - הענפים המתקדמים; המקווקו - הענפים המעורבים; הדק - הענפים המסורתיים.

על פי דיווחיהן של חברות **המסחר** עלה היקף הפעילות בשיעור גדול יותר מאשר ברביע הקודם. יתר על כן הציפיות של החברות לעלייה במכירות ברביע הבא הם לעליה גדולה אף יותר. במקביל להתאוששות הפעילות, נרשמת עליה קלה בגידול במספר העובדים, בדומה לרביע קודם (לוח 5 ואיור 4). התבוננות על חומרת המגבלות מראה גם היא על הקלה בחומרת מגבלות הביקוש וההיצע ביחס לרביע קודם (לוח 17 ואיור 9).

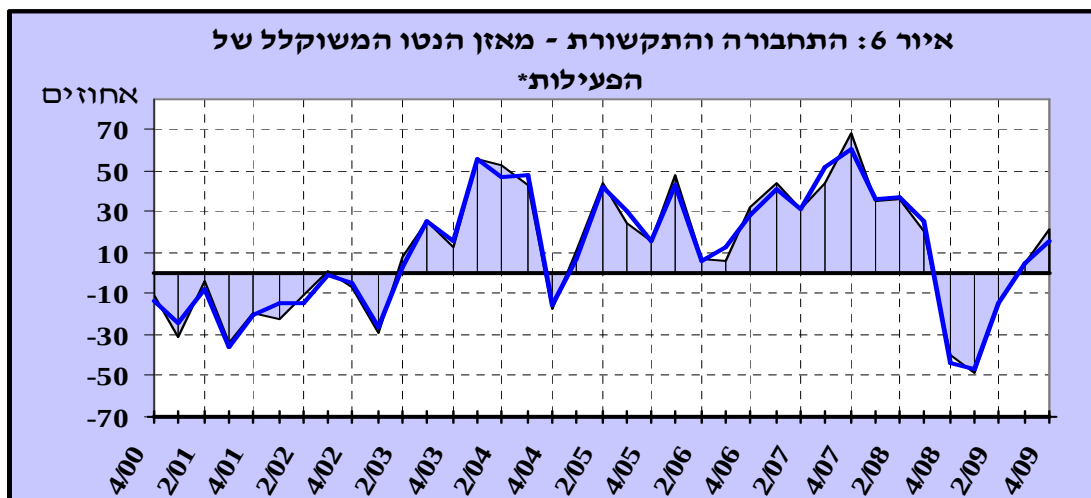


¹ נמצא כי בתקופת העלייה מברית המועצות לשעבר ובתקופות הצמיחה של שנת 2000 ובין אמצע 2003 עד אמצע 2008 נרשמה קפיצה באחוז הפירמות שענו כי חלה עלייה משמעותית, לכ-8 אחוזים ומעלה.

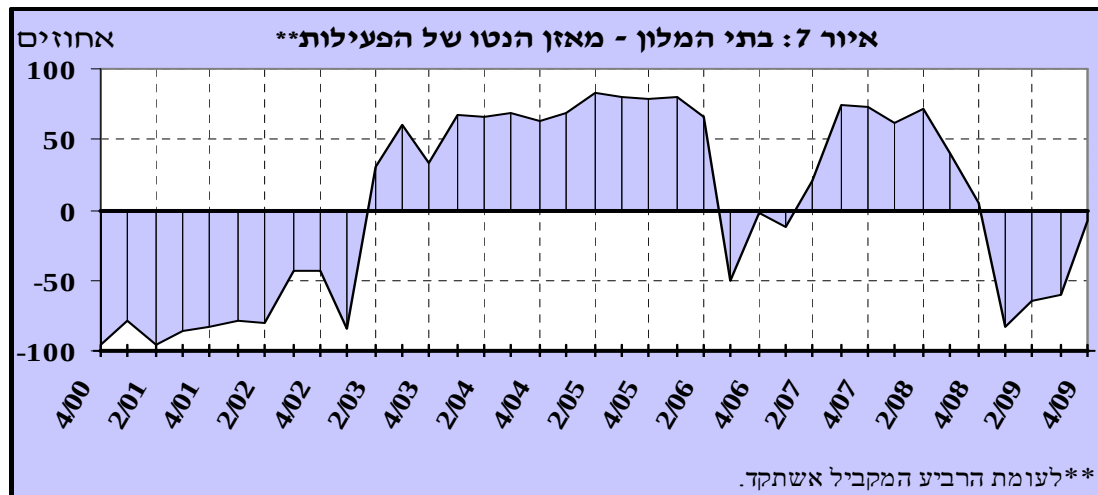
מדיווחי חברות **הבנייה** עולה כי ברביע הנסקר חלה עליה בהיקף הפעילות בענף, לאחר יציבות בה בשני הרביעים הקודמים ולאחר ירידת הפעילות מתחילת 2008 (לוח 7 ואיור 5). הרביע נרשמה עליה מתונה בהיקף בניית מבנים וירידה בהיקף בניית התשתיות. גם ביתר המדדים לפעילות הענף כמו התחלות הבניה ניכרת עלייה בפעילות, והצפיות לרביע הבא הן חיוביות. על פי דיווחי החברות המגבלה האפקטיבית לביצוע הפעילות נבע מעלייה בחומרת מגבלת ההיצע: מחסור בעובדים מקצועיים. ביתר מגבולות ההיצע כמו קשיי מימון ומחירי התשומות ומגבולות הביקוש נרשמה יציבות ביחס לרביע קודם(לוח 17 ואיור 9).



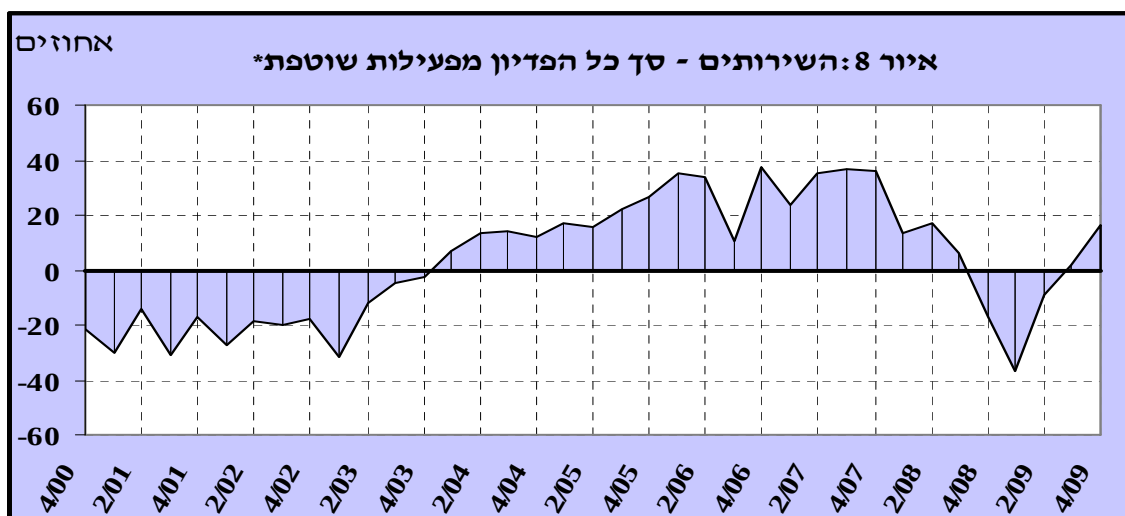
מדיווחיהן של חברות **התחבורה והתקשורת** עולה כי ברביע הנסקר נרשמה עלייה בפעילות לאחר עליה מתונה ברביע השלישי של השנה, וירידות חדות שלו ברביעים הקודמים. העלייה בפעילות הקיפה את כל תחומי הפעילות למעט התחבורה האווירית בה נרשמה יציבות בפעילות. במכירת השירותים לישראלים נרשמה עליה בפעילות, ובמכירות לזרים נרשמה יציבות לאחר ירידות בהן ברביעים הקודמים (לוח 9 ואיור 6). מדיווחי החברות עולה כי לצד הקלה בחומרת מגבלת היקף תיירות הפנים, חלה החרפה במגבלת הביקוש העיקרית- החרפת התחרות בענף. החברות מדווחות גם על כך שקשיי המימון חמורים במקצת מהרביע הקודם (לוח 17 ואיור 9). מאזן הנטו של הפעילות ברביע הבא צפוי להמשיך להיות חיובי.



החברות בענף **המלונאות** דיווחו על ירידה מתונה בלבד בפעילות (לעומת הרביע המקביל אשתקד; לוח 11 ואיור 7), לאחר ירידות החדות מתחילת השנה. יודגש כי מאזן הנטו מבטא את השינוי לעומת הרביע המקביל אשתקד – הרביע הרביעי של 2008 – רביע שבו כבר ניכרו אותות המשבר בפעילות הענף. ירידה הפעילות נבעה בעיקר מירידת מספר הלינות של תיירים מחו"ל ואילו במספר הלינות של ישראלים נרשמה אף עלייה מתונה. בתי המלון מדווחים על ירידה בחומרת מגבלת הביקוש של תיירים מחו"ל אשר מהווה את המגבלה הראשית להרחבת הפעילות. מדיווחי בתי המלון נראה כי גם הרביע הבא יתאפיין בפעילות מתונה של הענף.



דיווחי החברות בענף **השירותים העסקיים** מלמדים על עליה בפעילות, לאחר יציבות ברביע קודם וירידה משמעותית של הפעילות החל מהרביע האחרון של 2008 (לוח 13 ואיור 8). העלייה בפעילות ברביע הרביעי של השנה משתקפת במכירות שירותיים בחו"ל ובארץ. שיפור נוסף צפוי ברביע הבא: ההזמנות לרביע הבא עלו וגם בהזמנות מחו"ל ניכר שיפור לעומת המכירות בפועל. במגבלות הביקוש וההיצע לא חל שינוי משמעותי ברביע זה ומגבלות הביקוש כמצב הכלכלי בעולם והחרפת התחרות בענף ממשיכות להוביל בחומרתן (לוח 17 ואיור 9).



לוח 1: הפעילות הכלכלית בענפי המשק, על פי מאזן הנטו של דיווחי החברות
(נתונים מקוריים ומנוכחי עונתיות, אחוזים)

2009				2008				2007				
IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	
21	12	-13	-36	-37	*1	*4	*6	21	38	24	24	התעשייה (התפוקה)
27	*3	-14	-32	-33	-8	*2	12	24	31	21	31	מנוכה עונתיות
17	*5	*0	-53	-50	*0	*-8	38	34	46	37	32	המסחר (המכירות)
25	*2	*0	-55	-46	*-4	*-8	32	40	45	36	29	מנוכה עונתיות
23	*0	*0	-39	-35	-20	*8	*-6	20	19	*7	19	הבנייה (היקף הביצוע)
24	*3	*-9	-35	-33	*-19	*-2	*-1	22	24	*-1	22	מנוכה עונתיות
*22	*5	*-22	-49	-40	33	37	35	69	44	31	44	התחבורה והתקשורת (הפעילות)**
*15	*5	*-14	-47	-46	33	37	36	61	52	32	41	מנוכה עונתיות
*-8	-61	-65	-83	5	40	72	61	73	75	20	-13	בתי המלון (הפעילות)***
16	*1	*-9	-36	-17	6	17	14	36	37	35	23	השירותים העסקיים (הפעילות)
15	*-2	-12	-31	-18	*3	13	22	35	33	32	29	מנוכה עונתיות
18	3	-10	-41	-29	5	13	17	36	39	30	26	סה"כ הסקטור העיסקי
19	0	-12	-38	-29	1	11	22	36	37	28	30	מנוכה עונתיות

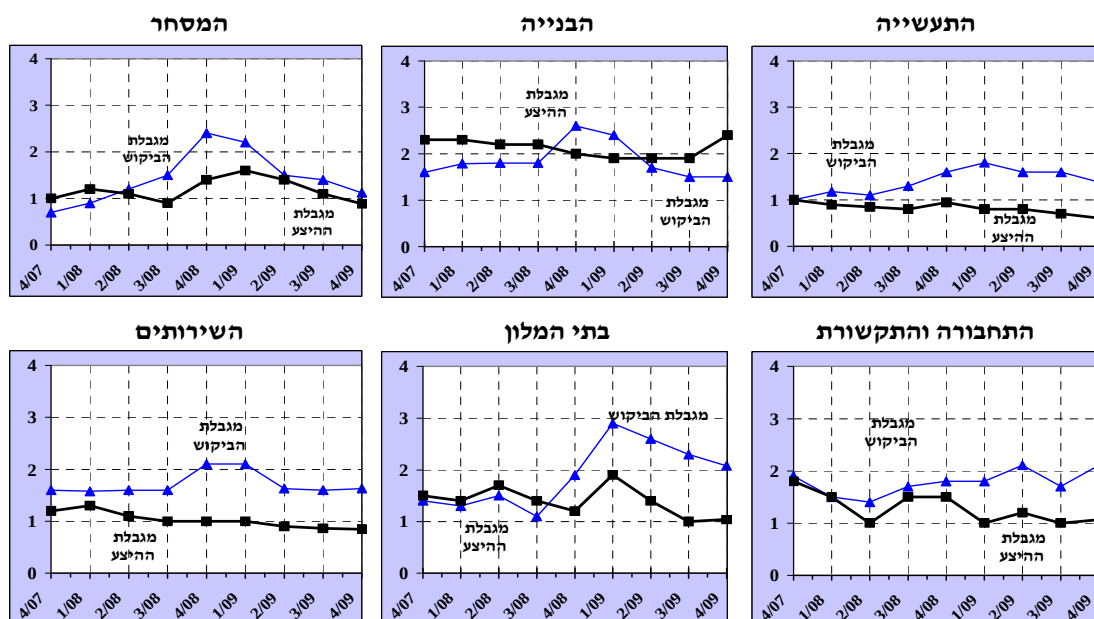
לוח 1.1: מאזן הנטו לתפוקה של חברות התעשייה, ממוינות על פי עתירות ההון האנושי והחדשנות¹
(נתונים מקוריים, אחוזים)

2009				2008				2007				
IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	
30	*9	*-10	-34	-41	*2	16	*9	30	33	22	18	חברות מתקדמות
*6	34	25	-37	-48	*18	*3	*0	*14	63	49	24	חברות מעורבות
20	*6	-26	-36	-31	*-6	*-5	*5	17	35	17	30	חברות מסורתיות

* כוכבית לימין המספר מציינת תוצאה בלתי מובהקת סטטיסטית (ברמה של עשרה אחוזים).
** מבחן המובהקות פחות אינדיקטיבי בתחבורה ובתקשורת, בגלל המספר הקטן של החברות.
*** לעומת הרבע המקביל אשתקד.

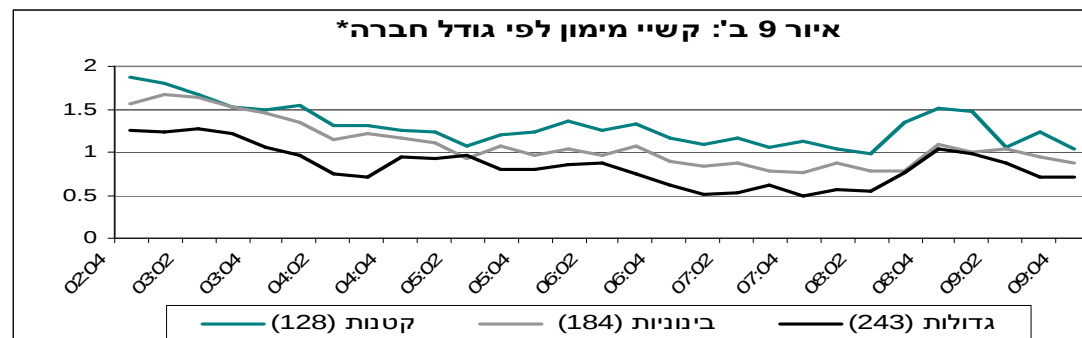
איור 9 א': חומרת המגבלות לביצוע הפעילות שתוכננה (ממוצע)¹

חומרת המגבלה: 0- אין מגבלה, 1- קלה, 2- מתונה, 3- חמורה, 4- חמורה במיוחד



1) לכל רביע נבחרה החומרה המירבית בין המגבלות שבשיעפי הבקוש ובשיעפי ההיצע. המקור: לוח 17.

איור 9 ב': קשיי מימון לפי גודל חברה*



* משוקלל לפי משקל הענף בתוצר העיסקי
בסוגריים- מספר החברות שהשיבו ברביע האחרון

סקר החברות והעסקים לרביע הרביעי של 2009

3. תגובת החברות בשוק העבודה למשבר האחרון:

בסקר זה נשאלו החברות האם בעקבות המשבר העובדים בחברה הסכימו להתפטר :

(1) בנושאי השכר

(2) בהיקף המשרה.

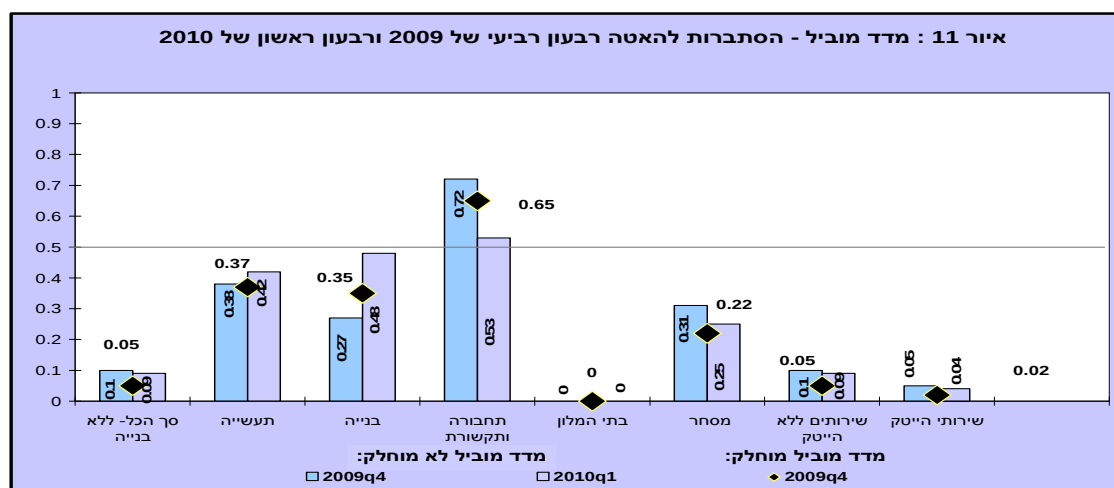
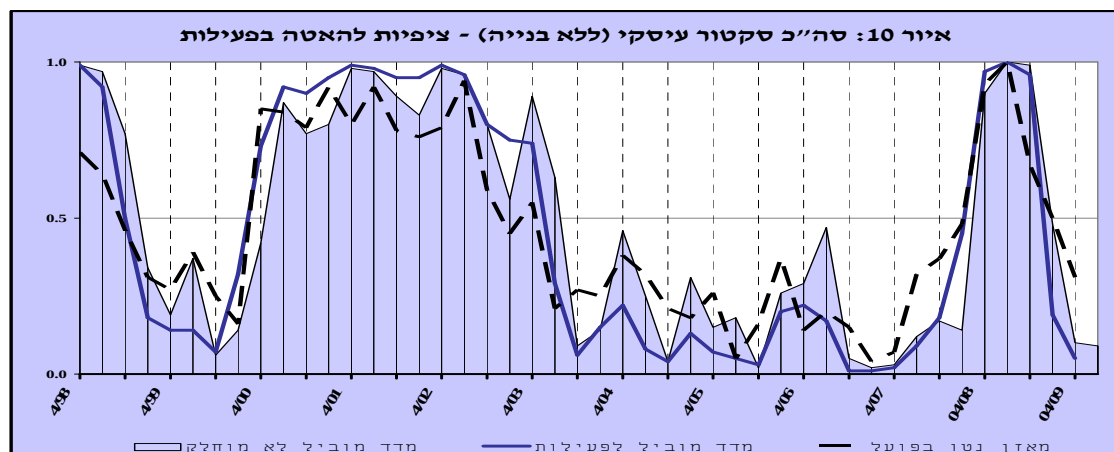
ניתוח התוצאות עולה כי 44 אחוזים מכלל החברות שענו על השאלה בנושאי השכר דיווחו שהעובדים התפשרו בנושאי השכר בעקבות המשבר וכ-36 אחוז מהחברות שענו על השאלה בנושא היקף המשרה נרשמה התפשרות של עובדים בסוגיה זאת עקב המשבר. עוד עולה כי אחוז ניכר של 64 אחוזים מכלל החברות שענו כי התפשרו על היקף השכר התפשרו גם על היקף המשרה בשל המשבר. עם זאת יש לציין כי נתונים אלה חלקיים בשל האחוז הנמוך של החברות שענו בכלל על שאלה זאת על כל מרכיביה.

המדד המוביל

המדד המוביל (ללא בנייה) בסקר זה צופה שיפור נוסף בפעילות המגזר העסקי לרביע הראשון של שנת 2010 מעבר לזו שכבר מיוצגת על ידי מאזן הנטו בפועל. ההסתברות למיתון נמוכה משמעותית מערך הסף של 0.5² זה הרביע השני ברציפות.

בנוסף למדד המוביל שמחושב ברמת המגזר העסקי (איור 11), מחושב המדד גם עבור כל אחד מששת ענפי הסקר וכן עבור ענף שירותי ההי-טק (איור 10 ודיאגרמות א'-ח' בנספח). המדדים המובילים הענפיים בסקר נמוכים מהסף של 0.5 במרבית הענפים, למעט בענף התחבורה והתקשורת בו נרשמה ירידה בהסתברות למיתון אך היא עדיין גבוהה מערך הסף של 0.5.

שני מדדים מובילים מוצגים הן עבור סך המגזר העסקי והן עבור כל אחד מהענפים: (1) מדד הסתברות מוחלקת שבו יש תלות בין הרביעים כך שהמדד לרביע הנוכחי מתעדכן כל רביע ביחס לתחזית לרביע העוקב (2) מדד הסתברות שאינה מוחלקת, שבו אין עדכון לאחר של המדד המוביל. מהשוואה בין שני המדדים עולה המסקנה שציפיות החברות ברביע הקודם לא השתנו מהותית, ולכן כמעט אין עדכון במדד המוביל הן ברמת המקרו והן בפילוח הענפי.



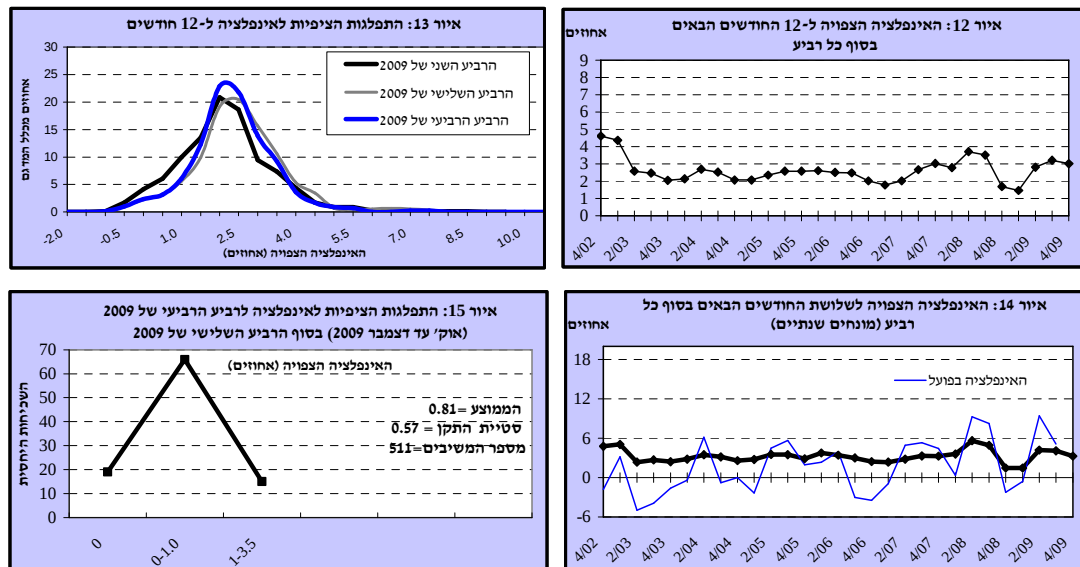
² כל עוד המדד המוביל נמוך מסף של 0.5, לא ניתן לאבחן בוודאות האטה בקצב הצמיחה ברביע עוקב. אם המדד עובר את הסף, מסיקים כי הפעילות תתמתן ברביע הבא.

סקר הציפיות לאינפלציה

שיעור עליית המחירים שתצטבר להערכת החברות והעסקים, במשך 12 החודשים הקרובים (ינואר 2010 עד דצמבר 2010) ירד במקצת לרמה של 3.0 אחוזים בממוצע לעומת רמה של 3.2 אחוזים ברביע קודם (איור 12), שיעור השווה לקצה הגבול של תחום יציבות המחירים (1 עד 3 אחוזים).

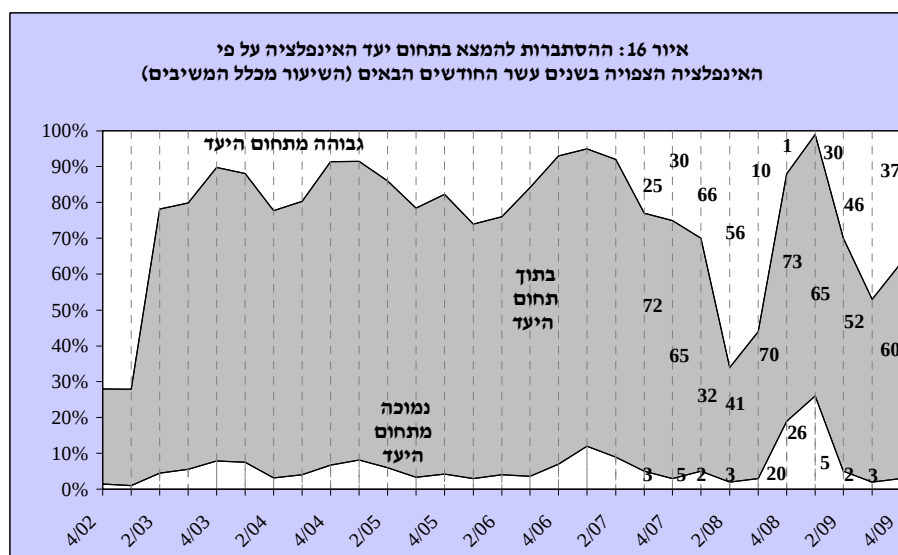
התפלגות הציפיות לאינפלציה מעידה גם היא על הצפיות הגבוהות לאינפלציה, בדומה לרביע הקודם - החציון של ההתפלגות ברביע זה נותר ברמה של 3 אחוזים, וכך גם השכיח. שונות הציפיות קטנה במקצת ביחס לרמתה מהרביע הקודם (איור 13).

שיעור עליית המחירים הצפוי ברביע הקרוב (ינואר 2010 עד מארס 2010) ירד לרמה של 3.2 אחוזים במונחים שנתיים, לעומת 4.2 אחוזים ברביע הקודם (איור 14). שיעור החברות הצופות שהאינפלציה תחרוג מהגבול העליון של התחום¹ המוגדר כיציבות מחירים ירד, והוא עמד ברביע זה על 37 אחוזים לעומת 46 אחוזים ברביע הקודם (התחום העליון באיור 16). במקביל, בשיעור החברות הצופות כי האינפלציה ב-12 החודשים הבאים תהיה בתוך התחום המוגדר כיציבות מחירים נרשמה עליה מ-52 אחוזים ברביע הקודם ל-60 אחוזים ברביע זה (התחום האמצעי באיור 16). שיעור החברות הצופות כי האינפלציה ב-12 החודשים הבאים תהיה נמוכה מיעד יציבות המחירים הוא 3 אחוזים (התחום התחתון באיור).



¹ תחום היעד ל-12 החודשים הבאים הוא 1 עד 3 אחוזים.

התחום התחתון באיור
מציג את שיעור
המשתתפים בסקר,
שצופים שהאינפלציה
השנתית תהיה נמוכה
מהגבול התחתון של תחום
היעד.
התחום האמצעי מציג את
שיעור המשתתפים שצופים
שהאינפלציה תהיה בתוך
תחום היעד.
התחום העליון מציג את שאר
המשתתפים, שצופים
שהאינפלציה תהיה גבוהה
מתחום היעד.



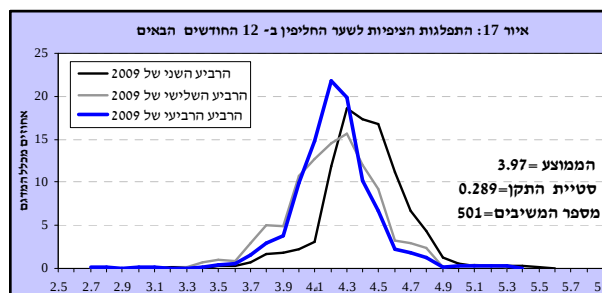
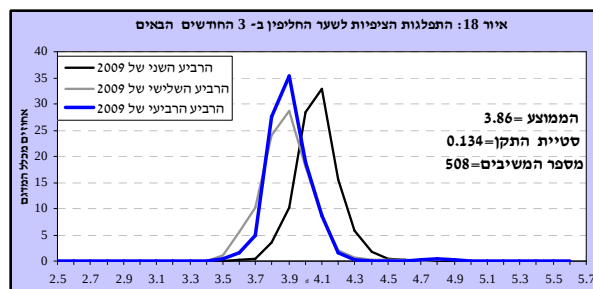
לוח 2: ניתוח סטטיסטי של הציפיות לאינפלציה ל-12 החודשים הבאים

2009				2008				2007				
IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	
3.00	3.00	3.00	1.00	2.00	3.00	4.00	3.00	3.00	3.00	2.00	2.00	1. השכיה
3.00	3.00	3.00	1.25	1.50	3.50	3.80	2.90	2.80	2.50	2.00	1.70	2. החציון
3.03	3.22	2.81	1.47	1.70	3.52	3.70	2.69	2.77	2.67	2.02	1.78	3. הממוצע
1.05	1.21	1.19	1.31	1.37	1.44	1.42	1.04	0.92	1.09	0.93	0.91	4. סטיית התקן
0.03	0.22	-0.19	0.47	-0.30	-0.30	-0.30	-0.31	-0.23	-0.33	0.02	-0.22	5. ההטיה*
509	552	472	466	470	490	472	483	504	413	487	456	מספר החברות שדיווחו

* ההטיה מחושבת כהפרש בין הממוצע לשכיה.

הציפיות לשינוי בשער החליפין שקל/דולר

החברות והעסקים המשתתפים בסקר נשאלו על ציפיותיהם לגבי הרמה של שער השקל ביחס לדולר בסוף הרביעי הבא (31.03.2010) וכעבור שנה ממועד עריכת הסקר (31.12.2010). הציפייה לשער החליפין בתום 12 החודשים הקרובים (סוף דצמבר 2010) היא ל-4 שקלים לדולר, בדומה לרמה שנצפתה בסקר הקודם. בשונות הציפיות לשער החליפין בתום 12 החודשים הקרובים חלה עלייה קלה (איור 17). לעומת השקל שהחברות צופות (בממוצע) לסוף הרביעי הבא הוא 3.86 שקלים לדולר בדומה לרמתו שנצפתה ברביעי הקודם. נציין כי שער החליפין הממוצע נכון ליום הדיווח של החברות שהשתתפו בסקר עמד על כ-3.78 שקלים לדולר.



התעשייה

לוח 3: מאזן הנטו כאחוז מסך חברות התעשייה שדיווחו¹

	2009				2008				2007				
	IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	
1. התפוקה	21	12	-13	-36	-37	*1	*4	*6	21	38	24	24	
2. המכירות	22	9	-17	-41	-46	*-1	*7	*-1	26	33	26	23	
3. המכירות בשוק המקומי	13	*6	-17	-42	-42	*-5	*0	*-1	17	31	26	19	
4. היצוא	13	*0	-17	-42	-42	*-4	*8	*5	26	29	25	16	
5. מלאי חומרי הגלם	*4	*2	-20	-26	*-8	*4	9	9	18	22	15	12	
6. מלאי המוצרים המוגמרים	10	*-6	-20	-16	*3	11	*6	10	11	17	*6	7	
7. שיעור הניצול של המכונות והציוד	11	*5	-20	-43	-39	-8	*-3	*-2	8	25	17	14	
8. מספר העובדים	*-5	-10	-25	-43	-36	*-5	*-3	*2	16	15	15	10	
9. ההזמנות לשוק המקומי	9	*-4	-15	-45	-50	-23	*-2	*5	10	15	16	12	
10. ההזמנות ליצוא	12	*7	-18	-47	-45	-11	9	*4	15	28	22	21	
מספר החברות שדיווחו	216	262	243	249	271	272	265	270	252	220	237	251	

(1) ההפרש בין אחוז החברות שדיווחו על עלייה ברביע הנוכחי לעומת קודמו לבין אלו שדיווחו על ירידה.
* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

לוח 4: התעשייה ברביע הרביעי של 2009

(אחוזים מסך כל החברות שהתייחסו לכל סעיף)

ירידה משמעותית	ירידה מתונה	ללא שינוי	עלייה מתונה	עלייה משמעותית	מאזן הנטו		
					2009 IV	2009 III	
6	18	31	36	9	21 (5)	12 (5)	א. הפעילות ברביע הנסקר 1. התפוקה
7	19	26	39	9	22 (6)	9 (5)	2. המכירות
6	18	39	32	5	13 (5)	6 (5)	3. המכירות בשוק המקומי
5	24	29	34	8	13 (6)	0 (6)	4. היצוא
4	18	52	23	3	4 (5)	2 (4)	5. מלאי חומרי הגלם
3	18	48	30	1	10 (5)	-6 (4)	6. מלאי המוצרים המוגמרים
5	16	47	26	6	11 (5)	5 (5)	7. שיעור הניצול של המכונות והציוד
5	15	65	14	1	-5 (4)	-10 (4)	8. מספר העובדים
5	16	49	25	5	9 (5)	-4 (5)	ב. הפעילות החזויה לרביע הבא * 9. ההזמנות לשוק המקומי
7	18	38	32	5	12 (6)	7 (5)	10. ההזמנות ליצוא
					216	262	מספר החברות שדיווחו

* על פי הזמנות שנתקבלו ברביע הנסקר.
הנתונים בסוגריים מציינים את סטיית התקן.
ערכים הקטנים (בערך מוחלט) מ-1.64 סטיות תקן אינם מובהקים סטטיסטית ברמה של עשרה אחוזים.

המסחר

לוח 5: מאזן הנטו כאחוז מסך חברות המסחר שדיווחו¹

2009				2008				2007				
IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	
17	*5	*0	-53	-50	*0	*-8	38	34	46	37	32	1. המכירות
*1	*-1	*-12	*-16	*-17	*9	*17	*16	34	30	37	24	2. המלאי בסוף הרביע
21	17	18	*3	*11	*12	19	25	22	17	27	21	3. אחוז המכירות באשראי
*0	*-2	*0	-10	-9	*3	*0	*6	*3	14	15	15	4. תקופת ההמתנה של לקוחות לאספקה
*4	*1	-24	-55	-53	*-17	*6	*9	16	*8	*7	9	5. התחזית לשינוי במספר העובדים הקבועים
35	28	24	-38	-35	*-3	53	*22	63	57	73	47	6. הציפיות למכירות ברביע הבא
*7	*3											7. מספר העובדים
71	117	33	32	36	36	36	32	32	24	30	34	מספר החברות שדיווחו

(1) ההפרש בין אחוז החברות שדיווחו על עלייה ברביע הנוכחי לעומת קודמו לבין אלו שדיווחו על ירידה.

* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

לוח 6: המסחר ברביע הרביעי של 2009

(אחוזים מסך כל החברות שהתייחסו לכל סעיף)

ירידה משמעותית	ירידה מתונה	ללא שינוי	עלייה מתונה	עלייה משמעותית	מאזן הנטו		
					2009 IV	2009 III	
4	27	21	37	11	17 (10)	5 (8)	א. הפעילות ברביע הנסקר
3	19	55	17	6	1 (8)	-1 (7)	1. המכירות
0	6	67	23	4	21 (6)	17 (5)	2. המלאי בסוף הרביע
0	4	92	4	0	0 (4)	-2 (3)	3. אחוז המכירות באשראי
0	9	75	14	2	7 (6)		4. תקופת ההמתנה של לקוחות לאספקה
							5. מספר העובדים
1	6	82	10	1	4 (5)	1 (4)	ב. הפעילות החזויה לרביע הבא
1	20	23	48	8	35 (10)	28 (7)	6. התחזית לשינוי במספר העובדים הקבועים
					71	117	7. הציפיות למכירות ברביע הבא
							מספר החברות שדיווחו

הנתונים בסוגריים מציגים את סטיית התקן. ערכים הקטנים (בערך מוחלט) מ-1.64 סטיות תקן אינם מובהקים סטטיסטית ברמה של עשרה אחוזים.

הבנייה

לוח 7: מאזן הנטו כאחוז מסך חברות הבנייה שדיווחו¹

	2009				2008				2007			
	IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	I
1. היקף הביצוע של עבודות בינוי	23	*0	*0	-39	-20	*8	*-6	20	19	*7	19	18
מזה: 2. בניית מבנים	*3	*-3	*-3	-48	*-6	*0	*3	17	*13	*-3	23	21
3. בניית תשתיות	*-10	*-17	*-4	-48	-30	*9	*-7	24	*8	30	33	23
4. מחירי התפוקה במונחים דולריים	*13	22	*14	-34	26	49	40	38	30	23	21	21
5. היקף ההתחלות של בניית מבנים (במ"ר)	*24	*3	*-6	-43	-40	*-5	*-12	*-3	*-10	*-8	26	*0
6. היקף הגמר של בניית מבנים (במ"ר)	*10	*-6	*0	-34	*-3	*5	*9	*0	*-10	*10	*6	*-8
7. משך הבנייה של מבנים	*7	*9	*3	*0	26	*8	18	15	27	21	28	16
8. הציפיות לביצוע עבודות בינוי ברביע הבא	*13	*10	*6	-30	-22	*-5	*3	25	*6	23	34	20
9. מספר העובדים	*0											
מספר החברות שדיווחו	32	39	35	37	36	41	36	44	33	42	37	41

(1) ההפרש בין אחוז החברות שדיווחו על עלייה ברביע הנוכחי לעומת קודמו לבין אלו שדיווחו על ירידה.

* מציינן תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

לוח 8: הבנייה ברביע הרביעי של 2009

(אחוזים מסך כל החברות שהתייחסו לכל סעיף)

					מאזן הנטו	
					2009 III	2009 IV
ירידה משמעותית	ירידה מתונה	ללא שינוי	עלייה מתונה	עלייה משמעותית		
א. הפעילות ברביע הנסקר						
1. היקף הביצוע של עבודות בינוי					0 (11)	23 (13)
מזה: 2. בניית מבנים					-3 (12)	3 (14)
3. בניית תשתיות					-17 (15)	-10 (12)
4. מחירי התפוקה במונחים דולריים					22 (10)	13 (11)
5. היקף ההתחלות של בניית מבנים (במ"ר)					3 (14)	24 (15)
6. היקף הגמר של בניית מבנים (במ"ר)					-6 (11)	10 (10)
7. משך הבנייה של מבנים					9 (7)	7 (10)
8. מספר העובדים					0 (12)	0 (12)
ב. הפעילות החזויה לרביע הבא						
9. הציפיות לביצוע עבודות בינוי ברביע הבא					10 (13)	13 (14)
מספר החברות שדיווחו					39	32

הנתונים בסוגריים מציינים את סטיות התקן. ערכים הקטנים (בערך מוחלט) מ-1.64 סטיות תקן אינם מובהקים סטטיסטית ברמה של עשרה אחוזים.

התחבורה והתקשורת

לוח 9: מאזן הנטו המשוקלל כאחוז מסך חברות התחבורה והתקשורת שדיווחו¹

2009				2008				2007				
IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	
א. הפעילות ברביע הנסקר												
*22	*5	*-15	-49	-40	*21	37	*35	69	44	*31	44	1. רמת הפעילות הכוללת
*21	*0	*-9	-41	-44	*30	*38	*32	68	44	*38	47	2. מכירת שירותים לישראלים
*1	*-12	*-11	-40	-11	16	*-10	*-6	*20	*13	*9	42	3. מכירת שירותים לזרים
*13	*2	*-6	-56	-44	*17	36	*39	45	41	58	*49	4. ניצול הציוד (כושר המעמס, התפוסה וכד')
*7	*-4											5. מספר העובדים
ב. הפעילות החזויה לרביע הבא												
*31	*5	*15	*-10	*-41	*7	34	72	59	46	*35	*48	5. הזמנות או ציפיות לפעילות הכוללת ברביע הבא
39	46	32	27	30	25	20	28	24	21	21	24	מספר החברות שדיווחו

1) ההפרש בין אחוז החברות שדיווחו על עלייה ברביע הנוכחי לעומת קודמו לבין אלו שדיווחו על ירידה.

על השקלול ראו נספח בסוף הפרסום.

* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

לוח 10: התחבורה והתקשורת ברביע הרביעי של 2009

(אחוזים מסך כל החברות שהתייחסו לכל סעיף)

מאזן הנטו						
2009 IV	2009 III	עלייה משמעותית	עלייה מתונה	ללא שינוי	ירידה מתונה	ירידה משמעותית
א. הפעילות ברביע הנסקר						
22	*5	1	47	25	21	6
21	*0	0	40	41	16	3
1	*-12	0	17	67	8	7
13	*2	0	32	49	14	5
-2	*-4	0	10	69	12	0
ב. הפעילות החזויה לרביע הבא						
31	*5	7	28	60	2	3
39	46					

בתי המלון

לוח 11: מאזן הנטו כאחוז מסך המלונות שדיווחו¹

2009				2008				2007				
IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	
א. הפעילות ברביע הנסקר												
*-8	-61	-65	-83	*5	40	72	61	73	75	*20	*-13	1. סך הפעילות
*-28	-81	-78	-85	*10	45	85	70	70	65	*-4	-31	2. מספר הלינות של תיירים מחו"ל
*8	*-2	-27	-73	-45	*13	*0	*-8	*-18	*0	*-11	*-2	3. מספר הלינות של ישראלים
*16	24	*-5	*0	43	26	26	24	49	67	23	36	4. הפדיון הממוצע לחדר
-32	-41											5. מספר העובדים
ב. הפעילות החזויה לרביע הבא**												
-23	-38	-68	-88	-70	*2	63	76	46	62	*21	23	6. ההזמנות שנתקבלו לרביע הבא
*-21	-33	-73										7. ההזמנות של תיירים מחו"ל שנתקבלו לרביע הבא
-25	-45	-63										8. ההזמנות של ישראלים שנתקבלו לרביע הבא
25	42	41	40	47	39	37	40	40	45	48	50	מספר המלונות שדיווחו

(1) ההפרש בין אחוז החברות שדיווחו על עלייה ברביע הנוכחי לעומת הרביע המקביל אשתקד לבין אלו שדיווחו על ירידה.

* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

** הזמנות שנתקבלו ברביע הנסקר ויבוצעו בעתיד.

לוח 12: בתי המלון ברביע הרביעי של 2009

(אחוזים מסך כל בתי המלון שהתייחסו לכלל סעיף)

					מאזן הנטו		
ירידה משמעותית	ירידה מתונה	ללא שינוי	עלייה מתונה	עלייה משמעותית	2009 IV	2009 III	
א. הפעילות ברביע הנסקר							
16	28	20	28	8	-8 (18)	-61 (11)	1. סך הפעילות
24	36	8	20	12	-28 (18)	-81 (8)	2. מספר הלינות של תיירים מחו"ל
4	24	36	36	0	8 (16)	-2 (14)	3. מספר הלינות של ישראלים
8	24	20	48	0	16 (18)	24 (13)	4. הפדיון הממוצע לחדר
12	32	44	12	0	-32 (14)	-41 (10)	5. מספר העובדים
ב. הפעילות החזויה לרביע הבא							
25	21	29	21	4	-21 (17)	-33 (12)	6. ההזמנות של תיירים מחו"ל שנתקבלו לרביע הבא
13	29	41	17	0	-25 (15)	-45 (12)	7. ההזמנות של ישראלים שנתקבלו לרביע הבא
					25	42	מספר החברות שדיווחו

הנתונים בסוגריים מציגים את סטיית התקן. ערכים הקטנים (בערך מוחלט) מ-1.64 סטיות תקן אינם מובהקים סטטיסטית ברמה של עשרה אחוזים.

לוח 15: התעשייה ברביע השלישי של 2009 וברביע הרביעי של 2009

מספר החברות	השנה	הרביע	מספר החברות	סך כל התפוקה	המכירות בשוק המקומי	ההזמנות לשוק המקומי ¹	היצוא בפועל	ההזמנות ליצוא ¹	המוצרים המועסקים	מלאי
20	2009	IV	20	*0	*5	*19	*20	*10	*5	*0
26	2009	III	26	38	32	*23	*15	*14	*0	*4
30	2009	IV	30	*7	*17	*15	*17	*6	*13	*7
34	2009	III	34	*6	*3	*7	*23	*10	-21	*9
19	2009	IV	19	33	*22	*28	*12	*6	*0	*5
17	2009	III	17	*0	*13	*13	*13	*25	-29	-29
39	2009	IV	39	33	36	*10	*16	*11	33	*8
43	2009	III	43	28	*5	*9	21	*13	19	*2
31	2009	IV	31	*6	*11	*7	*4	*13	*7	*19
42	2009	III	42	-24	*3	*16	-34	-29	*0	*14
55	2009	IV	55	32	*2	*2	30	27	*12	*4
73	2009	III	73	*10	*1	*3	*10	*10	-13	-15
17	2009	IV	17	50	44	*27	*10	50	38	*6
20	2009	III	20	35	32	33	*18	*27	*11	*0
211	2009	IV	211	21	12	9	12	11	12	*4
255	2009	III	255	11	*5	*5	*3	*4	*4	-10
5	2009	IV	5	*20	*25	*25	60	*40	-60	-40
7	2009	III	7	*29	*33	*40	57	71	-57	-29
216	2009	IV	216	21	13	9	13	12	10	*5
262	2009	III	262	12	*6	*4	*0	*7	*6	-10

(1) הזמנות שנתקבלו ברביע הנסקר ויבוצעו בעתיד.
* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

לוח 16: מאזן הנתו בענפי התעשייה והבנייה על פי גודל החברות ברביע הרביעי של 2009²

חברות התעשייה					חברות הבנייה				
סך הכל	קטנות	בינוניות	גדולות		סך הכל	קטנות	בינוניות	גדולות	
21	*8	17	26	היקף ביצוע של עבודות בינוי	23	*27	*13	*40	התפוקה
22	*8	20	26	התחלות בניית מבנים	*24	*9	46	*40	סך המכירות
13	*8	*13	13	גמר בניית מבנים	*10	*9	*8	*20	המכירות בשוק המקומי
13	*14	*11	17	מחירי תפוקה במונחים דולריים	*13	*18	*7	*20	היצוא
216	26	66	124	מספר חברות	32	11	15	6	מספר החברות

(2) לפי מספר המועסקים (חברה קטנה: 1-19 עובדים, חברה בינונית: 20-99 עובדים, חברה גדולה: 100 עובדים ומעלה).
* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

לוח 17: חומרת המגבלות לביצוע הפעילות שתוכננה (ממוצע)¹

חומרת המגבלה: 0- אין מגבלה, 1 - קלה, 2 - מתונה, 3 - חמורה, 4 - חמורה במיוחד

התעשייה							התחבורה והתקשורת						
הרביע							הרביע						
2008							2008						
IV	III	II	I	IV	III		IV	III	II	I	IV	III	
מגבלות הביקוש							מגבלות הביקוש						
1.4	1.6	1.6	1.8	1.6	1.3	היקף ההזמנות מחו"ל	0.8	1.0	0.9	1.0	0.6	0.8	היקף התיירות מחו"ל
1.2	1.3	1.5	1.6	1.4	1.3	היקף ההזמנות מהארץ	0.7	1.1	0.6	0.4	0.5	0.5	היקף תיירות הפנים
							1.2	1.2	1.4	1.4	1.8	1.2	המצב הכלכלי והביטחוני בישראל
							2.1	1.7	1.9	1.8	1.7	1.7	החרפת התחרויות בענף
מגבלות ההיצע							מגבלות ההיצע						
0.3	0.3	0.2	0.2	0.2	0.4	המחסור בציד ומכונות	1.1	1.0	1.2	1.0	1.5	0.9	קשיי מימון
0.6	0.7	0.8	0.8	0.9	0.8	קשיי המימון	1.0	1.0	0.7	0.6	1.0	1.5	המחסור בעובדים מקצועיים
0.6	0.6	0.5	0.4	0.4	0.8	המחסור בעובדים מקצועיים							

הבנייה							בתי המלון						
הרביע							הרביע						
2008							2008						
IV	III	II	I	IV	III		IV	III	II	I	IV	III	
מגבלות הביקוש							מגבלות הביקוש						
1.5	1.5	1.7	2.4	2.6	1.8	היקף הביקוש	2.1	2.3	2.6	2.9	1.9	1.1	היקף התיירות מחו"ל
							1.4	1.5	1.8	2.2	1.7	1.0	היקף תיירות הפנים
							1.7	1.7	2.1	2.5	1.9	1.0	המצב הכלכלי והביטחוני בישראל
מגבלות ההיצע							מגבלות ההיצע						
1.1	1.1	1.2	0.8	1.0	1.7	מחירי התשומות	1.0	0.9	1.4	1.9	1.2	1.0	קשיי המימון
1.6	1.6	1.7	1.9	2.0	1.7	קשיי המימון	1.0	1.0	1.0	0.7	1.0	1.4	המחסור בעובדים מקצועיים
2.4	1.9	1.9	1.7	1.8	2.2	המחסור בעובדים מקצועיים							
0.3	0.3	0.3	0.2	0.5	0.5	המחסור בציד ומכונות							

המסחר							השירותים העסקיים						
הרביע							הרביע						
2008							2008						
IV	III	II	I	IV	III		IV	III	II	I	IV	III	
מגבלות הביקוש							מגבלות הביקוש						
0.4	0.5	0.3	0.6	0.2	0.5	היקף ההזמנות	0.9	1.0	1.1	1.3	1.3	0.9	המצב הכלכלי והביטחוני בישראל
1.1	1.4	1.5	2.2	2.0	1.3	המצב הכלכלי והביטחוני בישראל	1.3	1.4	1.7	2.1	2.1	1.6	המצב הכלכלי בעולם
0.9	1.4	1.4	2.2	2.4	1.5	המצב הכלכלי בעולם	1.6	1.6	1.6	1.8	1.6	1.5	החרפת התחרויות בענף
מגבלות ההיצע							מגבלות ההיצע						
0.9	1.1	1.4	1.6	1.4	0.9	קשיי המימון	0.8	0.9	0.9	1.0	1.0	0.8	קשיי המימון
0.7	0.5	0.6	0.4	0.5	0.8	המחסור בעובדים מקצועיים	0.8	0.6	0.6	0.5	0.7	1.0	המחסור בעובדים מקצועיים

1) בכל רביע הודגשה המגבלה החמורה ביותר בקבוצת מגבלות הביקוש ובקבוצת מגבלות ההיצע.

נספח: ביאורים לסקר

מאזן נטו

סקר רבעוני זה מתייחס להתפתחויות ברביע הרביעי של שנת 2009, וכולל גם הערכות וציפיות לרביע הראשון של 2010. ממצאי הסקר מבוססים על תשובות לשאלונים שנתקבלו מחברות ובתי עסק בענפי התעשייה, המסחר, הבנייה, המלונות, התחבורה והתקשורת, והשירותים העסקיים. השאלות הן איכותיות: החברות נתבקשו לדווח על כיווני השינויים במשתנים השונים (עלה, ירד, או נשאר יציב) ולציין את עוצמת השינוי (הרבה, מעט). הסקר נועד לשמש כלי ניתוח מעודכן ומשלים למקבלי ההחלטות, נוסף על הנתונים הכמותיים.

בכל הענפים, למעט ענף המלונאות, נתבקשו החברות לציין את השינוי בפועל לעומת הרביע הקודם, ללא ניכוי של השפעות עונתיות ואחרות. בענף המלונאות נתבקשו החברות להשוות את התוצאות לרביע המקביל בשנה הקודמת.

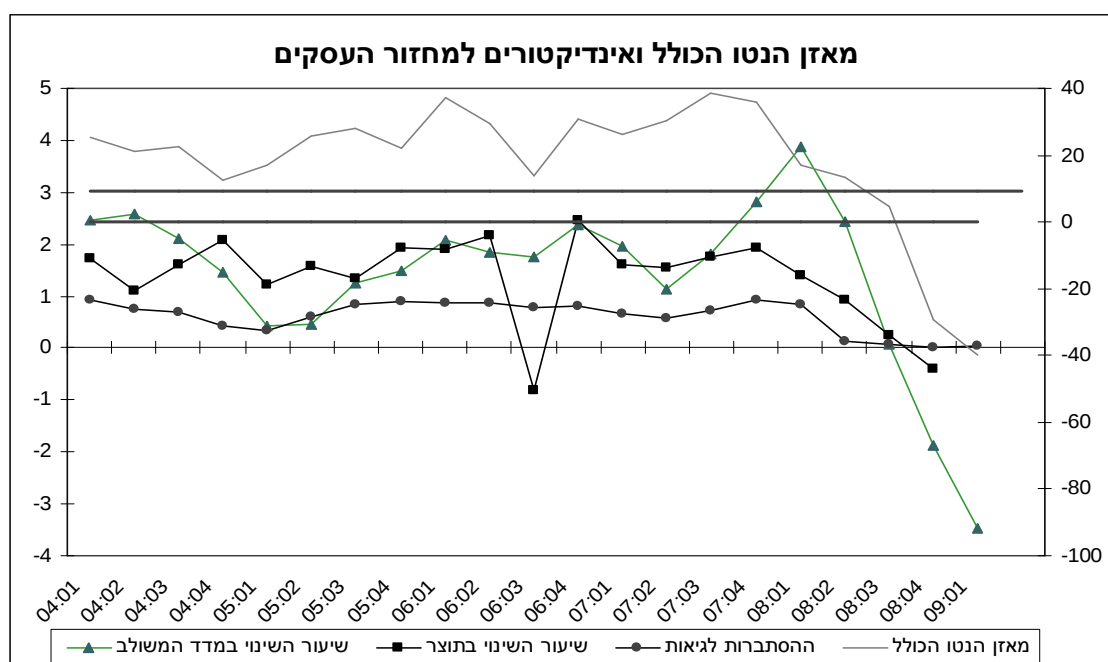
התוצאות אינן משוקללות לפי גודל החברה, אך בניתוח התוצאות של ענפי התעשייה והבנייה מוצגות גם התוצאות העיקריות, וכשהחברות ממוינות על פי קבוצות גודל.

התוצאות מנותחות באמצעות מאזן הנטו, המוגדר כהפרש שבין אחוז החברות המדווחות על עלייה לבין אחוז המדווחות על ירידה. מאזן נטו השווה לאפס בסעיף מסוים מעיד על אי-שינוי ברמה, לעומת הרביע הקודם באותו סעיף; מאזן נטו שלילי מעיד על ירידה, וחיובי – על עלייה.

סטיית התקן מושפעת, בין היתר, ממספר התצפיות שבמדגם ומהתפלגות התשובות בכל סעיף. ככל שמספר התצפיות קטן יותר, סטיית התקן גדולה יותר.

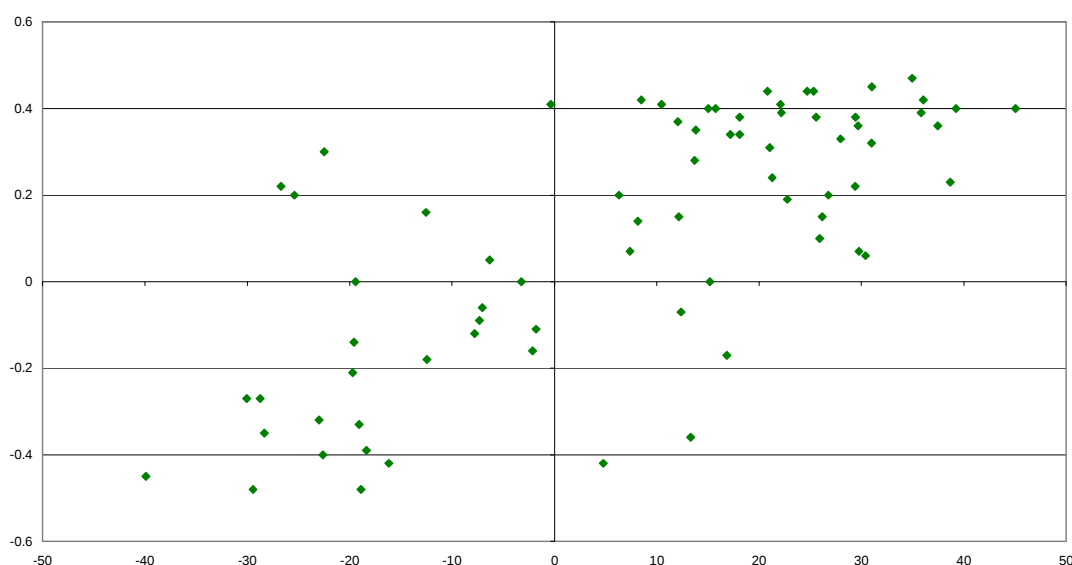
ראוי לציין, כי הנתונים על מאזני הנטו מבוססים על סיכום תשובותיהן של כלל החברות שדיווחו לסקר, ולא רק על נתוני החברות שהשתתפו בסקרים האחרונים. הנתונים בכל הלוחות הם אחוזים מסך כל החברות שענו על השאלות.

מאזן הנטו הכולל חושב על פי מאזן הנטו מנוכה העונתיות של פעילותם של כל הענפים, משוקלל על פי משקלו של כל ענף בתוצר העסקי. באמצעות המאזן ניתן לנבא בהצלחה את האינדיקטורים למחזור העסקים מרום (2001). כפי שמתואר ביתר פירוט בעבודה זו, האינדיקטורים לזיהוי מחזור העסקים



נותנים בסה"כ תוצאות דומות שמיינו כל רביע למצב של מיתון, גאות או מצב לא מוגדר, כך שאופיינו תקופות בהן היה מצוי המשק בכל אחד מהמצבים השונים. אחד האינדיקטורים למחזור העסקים הוא מגמת התוצר העסקי. אינדיקטור נוסף שבו נעשה שימוש לזיהוי מחזור העסקים הוא המדד המשולב וההסתברות למיתון: תקופה תוגדר כמיתון אם המדד המשולב יצביע על הסתברות למיתון הגבוהה מ-0.5 לפחות בשניים משלושת הרביעים שנבחנו. אם לא יתקיים מצב זה, וגם לא מצב בו הסתברות למיתון נמוכה מ-0.5 לפחות בשניים משלושת הרביעים שנבחנו התקופה לא תוגדר ולא תהיה מסקנה מובהקת לגבי מגמת הפעילות. מעבודתו של מרום עולה כי מאזן הנטו של המגזר העסקי תואם את מחזורי העסקים לפי ההגדרות לעיל: כשמאזן הנטו חיובי וגדול מ-9 המדד המשולב וההסתברות למיתון מלמדים על גאות ומגמת התוצר העסקי היא חיובית. כשמאזן הנטו שלילי הנטייה היא למיתון וכשמאזן הנטו בין 0- ל-9 התקופה לא מוגדרת.

**מאזן הנטו הכולל של התוצר העסקי מול ההסתברות לגיאות
רבעון ראשון 1991 עד רבעון ראשון 2009**



התחום בין 0.25 לבין 9.05 אחוזים מציין את התחום בו המאזן אינו מלמד על התפתחות מובהקת, מעל התחום- גאות, מתחתיו- מיתון.

מבחינה של ממצאי הסקר ניתן ללמוד כי יש קשר ברור בין מאזן הנטו בפעילות הענפים לבין השינוי בפעילותם של הענפים כפי שמפרסמת אותם הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מאוחר יותר. הדיאגרמות המובאות כאן מדגימות זאת לגבי מאזן הנטו הכולל. כשמאזן הנטו חיובי המדד המשולב וההסתברות למיתון מלמדים על גאות ומגמת התוצר העסקי היא חיובית.

**שיעור ההצלחה של מאזן הנטו הכולל בניבוי
האינדיקטורים למחזור עסקים (אחוזים)**

התחזית מצביעה על:	המדד המשולב	ההסתברות למיתון	מגמת התוצר העסקי
מיתון	72	76	64
גאות	68	79	63

המדגם: 1983/3 עד 2003/4

מאזני הנטו של פעילויות ענף התחבורה-והתקשורת חושבו כממוצע משוקלל של מאזני הנטו של רכיבי הענף, כשלכל מאזן נטו שכזה יוחס משקלו בתוצר הענף כולו. מאחר שאין בידינו סטיית תקן למאזן המשוקלל, היא לא הוצגה. כך גם המובהקות של מאזני הנטו המשוקללים. מאזני הנטו של חברות התעשייה הממוינים על פי שיעור העובדים המיומנים בכל ענף והחדשנות בו (מיון המתואר בדוח בנק ישראל לשנת 1999, עמ' 51-52) מוצגים בדיאגרמה 9. הענפים המתקדמים (כימיה, מכונות, ציוד חשמלי ואלקטרוני) מהווים כ-30 אחוזים מהמדגם; הענפים המסורתיים (מזון, משקאות וטבק, הלבשה, טקסטיל ועור, עץ, נייר ודפוס, מינרלים אל מתכתיים, ברזל, פלדה ומוצרי מתכת, כלי הובלה ויהלומים) מהווים כ-55 אחוזים מהמדגם. הקבוצה המשלימה היא קבוצת הענפים המעורבים (מכרות ומחצבים, גומי ופלסטיק ושונות), המהווה כ-15 אחוזים מהמדגם.

מדד מוביל

המדד המוביל המתקבל מסקר החברות אומד את ההסתברות להאטת הפעילות ברביע העוקב יחסית לרביע הנוכחי, או את ההסתברות למיתון במונחים של מחזורי צמיחה. הוא נשען על מודל סטטיסטי של שרשרת מרקוב המבטא שני מצבים – קצב צמיחה גבוה או מתון – וארבע אפשרויות מעבר בין המצבים: מקצב גבוה למתון, מקצב מתון למתון, מקצב מתון לגבוה ומקצב גבוה לגבוה. המדד המוביל מסכם את שתי ההסתברויות להאטה בהתאם לשתי התפתחויות אפשריות: המשך הפעילות בקצב המתון או מעבר מצמיחה מהירה להאטה.

על מנת לאמוד הסתברות שקצב הצמיחה יתמתן, מצליבים ציפיות של כל חברה וחברה לרבעון עוקב עם הערכתן לגבי רבעון שוטף ומחשבים ארבע שכיחויות מותנות שמשקפות שינוי במצב הקיים (טבלה 1). כך, מתוך החברות שדיווחו על עלייה בפעילותן ברביע הנוכחי מחשבים הן את אחוז החברות הצופות כי העלייה תימשך גם ברביע הבא והן את אחוז החברות הצופות ירידה בפעילותן; מתוך החברות שדיווחו על ירידה בפעילותן ברביע הנוכחי מחשבים הן את אחוז החברות הצופות המשך של הירידה ברביע העוקב והן את אחוז החברות הצופות עלייה בפעילותן. בקרב החברות המדווחות על שיפור בפעילות השוטפת נכללות גם חברות שדיווחו על שיפור לפני רביע או שניים ומאז מדווחות על אי שינוי. ובדומה לכך, בקרב החברות המדווחות על ירידה בפעילות השוטפת נכללות גם אלה שדיווחו על ירידה רביע או שניים קודם לכן, ומאז מדווחות על אי שינוי. זו הדרך לעקוב אחר המעברים הלא דרסטיים – המתפתחים לא בתוך רביע אחד אלא במשך שניים-שלושה רבעים. הסתברויות לשינוי בקצב הצמיחה מחושבת מפונקצית ההסתברות הנורמלית המסתמכת על הפרמטרים שבטבלה 1. בנוסף, מניח המודל תלות בין הרביעים, כך שתחזית לרביע עוקב תלויה באומדן שהתקבל עבור רביע שוטף.

לסיכום, המדד המוביל מאבחן את מצב הפעילות לרביע הבא (פירוט רחב יותר על המדד ושיטת חישובו ראה במבט כלכלי גיליון מספר 16 אוגוסט 2005).

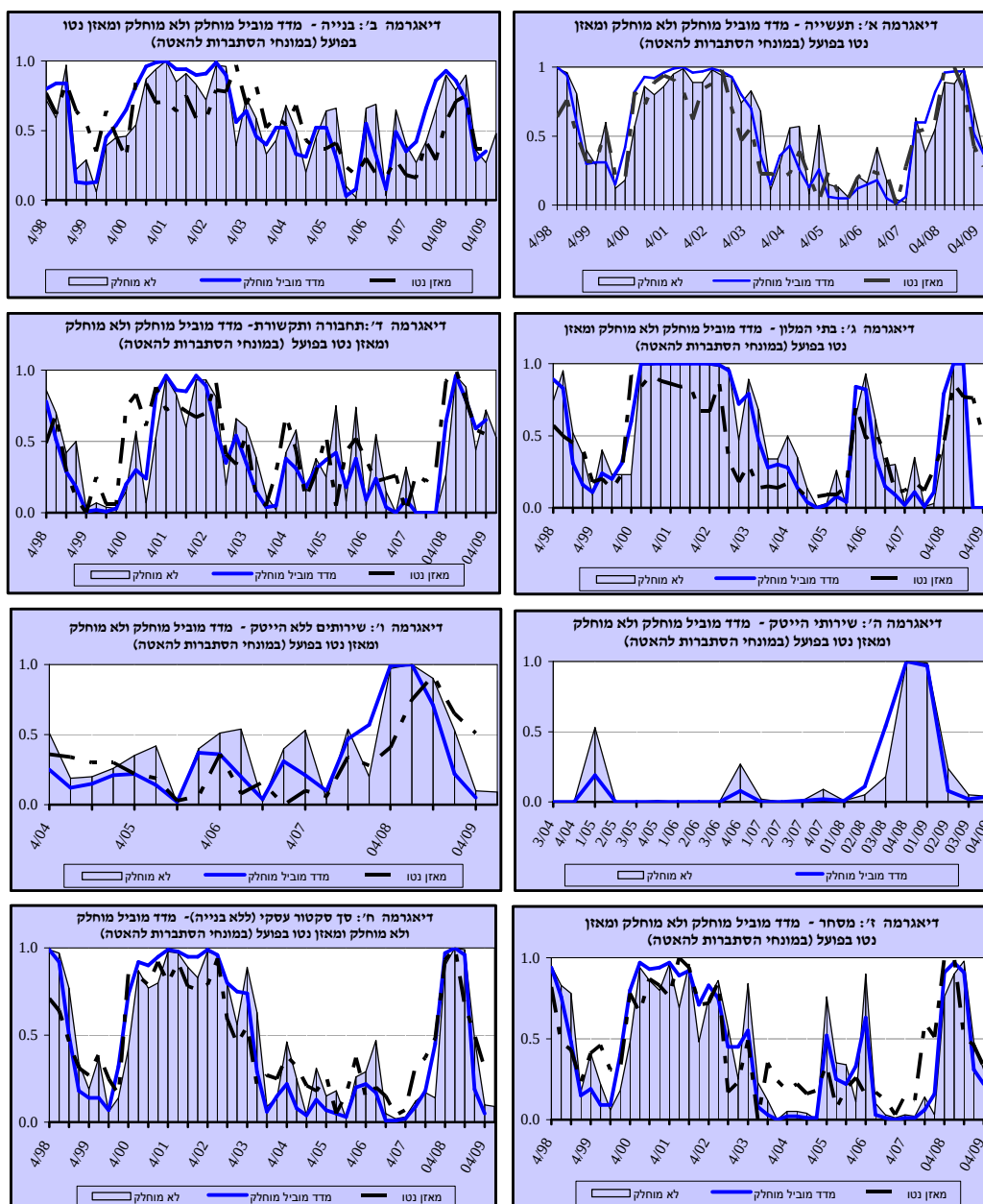
טבלה 1: ממוצעים וסטיות תקן של השכיחויות המותנות לפי ענפי הסקר (המדגם: 1991-2005)

מספר החברות ²	המשך האטה		האטה - האצה		האצה - האטה		המשך האצה		ענף הסקר
	ממוצע	סטיית תקן	ממוצע	סטיית תקן	ממוצע	סטיית תקן	ממוצע	סטיית תקן	
257	0.45	0.07	0.11	0.04	0.14	0.04	0.30	0.06	תעשייה
33	0.23	0.13	0.25	0.11	0.15	0.08	0.37	0.11	מסחר
46	0.42	0.16	0.10	0.10	0.12*	0.11	0.36	0.14	בתי מלון
20	0.26*	0.17	0.19*	0.14	0.12*	0.10	0.43	0.19	תחבורה
41	0.42	0.15	0.12*	0.09	0.06*	0.06	0.40	0.13	בנייה
144	0.35	0.10	0.15	0.07	0.09*	0.06	0.41	0.08	שירותים ¹
541	0.41	0.08	0.13	0.05	0.13	0.04	0.33	0.07	סך הסקר

(1) בענף השירותים המדגם מ-1998 בלבד

(2) מספר החברות בטבלה לא בהכרח תואם לזה שפורסם בסקר בנק ישראל עקב סינון החברות שלא דיווחו על הציפיות בצד הדיווח על הפעילות השוטפת.

* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים)



מאזן הנטו בפועל - מותאם לסקאלת ההסתברות מיוצג ע"י הקו המקווקו, ההסתברות להאטה בפעילות מיוצגת ע"י קו רציף המדד המוביל הלא מוחלק מיוצג ע"י השטח